

Ibsen A vadkacsa című műve, Simone Stone „The daughter” című filmforgatókönyve és a színészek ötleteinek felhasználásával készített színpadi átiratot Rusznyák Gábor a Miskolci Nemzeti Színházban. Hjalmar szerényen, de boldogan él feleségével, kislányával, és az idős apjával, aki tönkrement életét beteg, sérült állatok ápolásával teszi tartalmassá. Gregers tizenöt év után újra felkeresi ifjúkori barátját, Hjalmart. Gregers apja - az öreg Hjalmar valamikori üzlettársa - sikeres és gazdag. Gregers nem bírja elviselni, hogy Hjalmar csak árnya egykori önmagának. Elhatározza, hogy rendbe hozza barátja életét, úgy, hogy szembesíti a hazugsággal, amiben él. A közös múlt feltárása végzetes következményekkel jár az apák és a fiúk számára is...

Ibsen színműve mai történetként köszön vissza **Rusnyák Gábor** rendezésében. A családi történethez hozzátevéődött egy társadalmi szint is: a ki nem beszélt múlt mindig megmérgezi a jelent. A két apa 30 évvel ezelőtti, a rendszerváltás idején elkövetett bűnei, következményeit ma is nyögik a gyerekek. – Az alapkérdés az, hogy ezeket a kisebb nagyobb bűnöket vajon ki kell-e mondanunk, vagy jobb elhallgatni őket. Bármelyiket is válasszuk, mindig vannak következmények. Ha elhallgatjuk őket, akkor akár egy daganat, elkezdenek nőni bennünk, és megbetegszünk vagy megbetegítünk másokat, ha viszont kimondjuk őket, iszonyatos fájdalmat okozhatunk a sebek felszakításával. Ebben a történetben valahol mindenki egy vergődő vadkacsa, akinek meglőtték a szárnyát. Van, aki tud erről, van, aki még nem, de mindenki hordoz olyan fájdalmat magában, ami miatt nem tud kiszabadulni a ketrecéből – mondja a rendező.

És hogy hogyan kerülhetjük el ezt a vergődést? A rendező szerint a dolgok kibeszélésével, úgy, hogy a lehető legtöbb oldalról megvizsgáljuk azokat. – Úgy érzékelem, hogy az emberek közötti beszéd, 80-90%-ban pusztán információcsere és fecsegés. Az előadásban el is hangzik, hogy „A csend az egyetlen értelmes kommunikáció két ember között, minden más csak zaj.” A családokban is teljesen felszínessé vált a kommunikáció, de ha ugyanezt társadalmi szinten

nézzük, ott is azt tapasztaljuk, hogy szintén számtalan fontos téma és probléma kibeszéletlen. Helyette van az egymás lekezelése, az acsarkodás, stb. Látszólag könnyebb bizonyos dolgokat elnyomni magunkban, mint az igazsággal, vagy a bűnök következményével szembenézni. Ez nem pusztán az egyén problémája, hanem társadalmi ügy. Nem tanuljuk meg, hogy hogyan is kellene feldolgoznunk az életünk traumáit. Nem része a neveltetésünknek, a szocializációs folyamatunknak annak a fajta érzelmi intelligenciának az elsajátítása, amelyben meg tudjuk fogalmazni a saját problémáinkat, prioritásainkat úgy, hogy közben befogadjuk mások érzékenységét is – hangsúlyozza Rusznyák Gábor.

Mészöly Anna a 19 éves lány Kedvíg (Hedvig) megformálója, aki áldozatává válik a múlt eltitkolt, hazugságokkal teli történéseinek felszínre kerülésének. – Ő egy tapasztalatlan, fiatal, tiszta lélek. Nem bűnrésese, hanem elszenvedője az eseményeknek. Odavan az apjáért, nagyon fontos számára a családja, a szerelemben kissé ügyetlen, túlzó, a biológia versenyen viszont annál sikeresebb. Elgondolkodtató volt számomra, hogy az anyja hasonlóan fiatal volt, amikor elcsábították. Kereste a szerelmet, a támaszt, a helyét a világban, ezért könnyű volt kihasználni. Vajon Kedvíggel is megtörténhetett volna ez? Megisméltódnak a „minta”? – meséli a szerepről a színművésznő.

Az előadás tanulságával kapcsolatban hozzátette, mindenkinek el kell döntenie magában egy-egy élethelyzetben, hogy képes-e szembenézni a múltjával a jelenében, képes-e a dolgok mélyére ásni és kimondani az igazságot. – Én azt gondolom, hogy a saját életünkben fontos ezt megtenni, szembenézni a valósággal, de más életébe nem szabad „belekontárkodni”, hiszen nem láthatjuk át azt teljes egészében. Én általában igyekszem azokkal a tulajdonságaimmal, tetteimmel is szembenézni, amelyeket nem szeretek. Fontos, hogy merjen az ember ezekről beszélni a megfelelő helyzetekben, nem szabad elnyomnunk magunkban – tanácsolja Mészöly Anna.

Fandl Ferenc elárulta, nagyon közel érzi magához ezt az előadást, mert a színészek és a rendező közösen alkották a történetet, sőt tulajdonképpen a figurákat is, Ibsen darabját amolyan inspirációnak, kiindulópontnak tekintve. – Rusznyák Gábor rendezéseiben soha nem elég egyszerűen szerepeket megformálni, sokkal inkább együtt teremtünk valamit, a karakterek belőlünk alakulnak, mi építjük fel őket egészen az alapoktól végig haladva a teljes „evolúciós folyamaton”. Ez a fajta „teremtés” a legizgalmasabb színészi munka. A jó színdarab szerintem az, amelyben minden alaknak igazi sorsa van. Ebben az előadásban tizenegy sorsot ismerünk meg, tizenegy ember története találkozik bizonyos pillanatokban. Tizenegy sors metszéspontjai alakulnak jelenetké: ezeket látjuk viszont a színpadon. A néző pedig úgy érezheti, hogy bármelyik pillanatban bármerre kanyarodhat a történet. Remélem, hogy kíváncsiak lesznek ezekre az emberekre, az ő sorsukra, mert én úgy érzem, hogy itt egy nagyon erős anyag született – mondja a színművész.

Szerepéről szólva hozzáteszi, hogy Lajhár (Hjalmar) egy átlagos férfi, hétköznapi ember. – Boldogan él a maga által megteremtett valóságban, amit igaznak és teljesnek fogad el. Aztán mikor az igazság kiderül a családjáról, mégsem küzd azért, hogy visszakapja az életet, amit addig élt, inkább eltaszít maga mellől mindenkit. A saját fájdalmát mindenkié fölé helyezi – mentségére szóljon, hogy az emberek nagy többsége ezt tenné – ám ez a gyerekes önzés és önsajnálát aztán valódi tragédiához vezet. Szerintem az egyik legfontosabb dolog, amit az életünkben megtanulhatunk, hogy ha döntést hozunk, annak mindig van következménye...és kötelességünk számolni is ezzel – figyelmeztet Fandl Ferenc.

Fotó: Gálos Mihály Samu

Ibsen: A VADKACSA

A szöveggönyt Ibsen azonos című műve (fordította: Kunos László), Simone Stone "The daughter" című filmforgatókönyve és a színészek ötleteinek felhasználásával írta: Rusznyák Gábor.

Játsszák:

Fandl Ferenc, Harsányi Attila Jászai-díjas, **Mészöly Anna, Szirbik Bernadett, Gáspár Tibor** Jászai-díjas, **Érdemes művész, Szegedi Dezső** Já

szai-díjas

, Nádasy Erika, Salat Lehel, Farkas Sándor, Kerekes Valéria és Péva Ibolya.

Díszlettervező: RUSZNYÁK GÁBOR

Jelmeztervező: TIHANYI ILDI

Átdolgozta: RUSZNYÁK GÁBOR

Súgó: BÍRÓ KLÁRA

Ügyelő: BUDAI RÉKA

Rendezőasszisztens: PÖLTZ JULIANNA

Rendező:

RUSZNYÁK GÁBOR